

# GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc în administraţie. Preţul după tarif şi învoială Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

## Lipsa de învăţători.

I.

Articolul publicat sub acest titlu în numărul 112 al „Gazetei” a avut norocul de a fi remarcat de ziarul „Telegraful Român” şi învrednit de un răspuns întărit cu două iscălituri.

Mărturisim, că este o bucurie pentru noi de câte ori chestiuni discutate în coloanele ziarului nostru găsesc răspuns şi trezesc interes viu în cercul cetitorilor capabili de a contribui şi ei în vre-un fel la o rezolvire cât mai norocoasă a problemelor actuale.

Unul dintre scriitorii noştri moderni spune, că nu poate fi pentru scriitorul cuiva osândă mai grea decât tăcerea şi lipsa de interes a cetitorilor. Şi adresează cetitorilor săi o rugămintă ca aceasta: Cetiţi-mă, înjuraţi-mă, cleveţi-mă, batjocoriţi-mă, dar nu tăceţi de mine!

Dacă articolul amintit ar fi fost trecut cu vederea, ar fi fost o dovadă tristă despre interesul cetitorilor faţă de o problemă atât de importantă şi de actuală cum este pentru toţi Românii lipsa de învăţători.

Suntem deci mulţămitori domnilor Dr. Pavel Roşca şi Dr. Romulus Cândea pentru atenţiunea acordată din partea dănilor articolului nostru. De dorit ar fi fost, ca dănilor „ca profesori ce propun studiile pedagogice în secţiunea teologică”, deci ca nişte *educatori* în primul rând, cărora şi pedagogia şi teologia le impune seninătate şi cuviinţă în toate purtările lor, să nu amestece *venitul răutăţii* şi al *cleveţilor* într-o discuţiune de interes obştesc.

Căci în articolul, pe care vor să-l combată, în adevăr, nu este nici umbră de maliţie, după cum chiar şi domnilor profesori „le place a crede”. Tot ce s'a spus acolo, a isvorât din durere, nu din răutate: din durerea, pe care trebuie să o simtă orice Român de omenie, când aude şi vede, că se găsesc preoţi tineri cari protestează când superiorii lor le impun a substitui pe învăţătorii plecaţi la oaste, iar alţii lasă cu anii de-arândul şcoala în părăsire, fiindcă simt mai multă atragere spre sacii din *moară*, decât spre copiii din şcoală... Acestor triste stări de lucruri li s'a dat o explicare, lipsită de orice „licenţă istorică” şi întemeiată pe cunoaşterea unor împrejurări reale din trecut şi din timpul de faţă.

Pe cei doi profesori tineri se pare că i-au îndispus mai ales cuvintele de apreciere dreaptă şi elogioasă, scrise în articolul menţionat despre activitatea pedagogică a fostului profesor seminarial Ioan Popescu. Dacă acest vrednic bărbat de şcoală a fost, — şi din mila lui Dumnezeu şi prin sângea sa deosebită — atât de bun pedagog, pentru aceasta nu este nime în drept a se supăra, ci trebuie să ne bucurăm toţi, dimpreună cu domni profesori Roşca şi Cândea, cari nu sunt de loc vinovaţi, dacă la seminarul Andreian din Sibiu au fost ocupate catedrele de specialitate pentru care se pregătiseră ei în cursul a-

nilor de studii universitare. Şi astfel, după terminarea studiilor, prin necesitatea împrejurărilor au ajuns, de sigur fără voia lor, *succesorii ai lui Ioan Popescu*. Dar supărarea lor este neîndreptăţită şi pentru faptul că fiind ei însărcinaţi numai în timpul din urmă, unul fără concurs, abia de *câteva luni*, — cu propunerea studiilor pedagogice, au până acum *foarte puţini* elevi întraşi în tagma preotească. Deci experienţa recentă şi dureroasă a nenorocitorilor ani de războiu nu se poate răsfrânge mic-decum asupra începătoarelor lor activităţi pedagogice.

Ne putem transpune uşor în starea sufletească a unor profesori tineri, cari se văd nevoiţi să propună alte studii decât cele cultivate şi îndrăgite de ei la universitate. Ştim că vor avea multe greutăţi de învins. Dar cunoscând ambiţia şi sângea lor, sperăm că le vor şi putea învinge în câţiva ani prin muncă asiduă. Dorim să devină la catedra lui Ioan Popescu, dacă le va fi dat să rămână timp mai îndelungat în stăpânirea ei, pedagogi tot atât de buni şi luminaţi, cum a fost şi vrednicul lor antecesor.

De ocamdată trebuie să regretăm însă mărturisirea, pe care o fac despre felul cum privesc dănilor diploma de învăţător. Ci-că nu ar avea altă *însemnătate*, decât că „elevul ce a căpătat-o e destul de orientat în teoriile pedagogice ca pe lângă *destul de redusele îndrumări practice, ce i se pot da în şcoală*, să-şi afle apoi în baza *experienţelor sale* ceea ce adevărată ce are să o urmeze şi să-şi însuşească ruina necesară în practica învăţământului”.

În articolul „Gazetei” s-a exprimat dorinţa, ca viitorilor preoţi să li-se dea încă din seminar o pregătire pedagogică şi practică mai corăspunzătoare necesităţilor vieţii noastre româneşti. Iar dnii profesori ne mângâie cu mărturisirea surprinzătoare, că şi *îndrumările practice*, cari li se pot da viitorilor învăţători în această şcoală, sunt *destul de reduse*. Această interpretare restrictivă a diplomei şi pregătirii pedagogice nu se poate admite nici din punct de vedere principiar, nici din consideraţiuni impuse de legile şi regulamentele şcolare.

Seminarul fiind şcoală de specialitate profesorii au datoria a pregăti pe elevi prin îndrumări practice cât mai felurite şi mai sigure, arătându-le în *mod precis calea*, pe care au să purceadă în cursul slujbei lor, iar nu lăsându-i în dibuire, ca ei să-şi afle mai târziu în baza *experienţelor proprii* calea cea adevărată...

Dar punctul de vedere, — exprimat de dd. profesori, de sigur, în pripă şi cu subîntreţinere „cumpănire în judecată” — este în contradicţie şi cu dispoziţiile pozitive ale „Regulamentului despre examenul de calificare învăţătoarească la institutele pedagogice gr. or. române din Ungaria şi Transilvania”, unde se spune apriat că „*cinisura examenului o formează consideraţiunile practice ale chemării învăţătoresc*” (§. 20.) Iar cu privire la examenul *practic*

se accentuează şi mai stăruitor că „la aprecierea instrucţiunii lucrul principal e, că *candidatul în ce măsură ştie validă în practică cunoştinţele teoretice*...” (§. 23.)

Dacă îndrumările practice din seminar sunt „*destul de reduse*”, cum afirmă dd. profesori, vor fi oare elevii dănilor în stare să corăspundă acestor postulate categorice atât cu prilejul examenului de calificare, cât şi mai târziu în viaţă?

Şi mai măhnitor este ceea ce ne spun dd. profesori despre felul, cum „organul executiv al sinodului” (Consistorul Arhidiecezan) hotărâri luate cu unanimitate şi cu *cele mai bune intenţiuni de a promova învăţământul*, nu le execută, ci le lasă ea „*aprecierea elevilor din seminar*... Dacă e adevărată această destăinuire, la constituie cea mai tristă dovadă despre reluarea tradiţiilor din timpul de păstorire patriarhală a fericitului episcop Vasile Moga, când noţiunile de ordine administrativă, disciplină şi seriozitate erau puţin încetăţenite în preajma Consistorului şi a scaunului vlădicesc.

Mai departe ne spun dd. profesori, că elevii din cursul al III-lea teologic au oare libere „în timpul, când elevii din secţiunea pedagogică fac deprinderi de învăţământ practic, spre a putea participa la acest învăţământ”...

Dar nu ni se spune, dacă ei în adevăr şi participă? Aşa de printre rânduri putem culege informaţia, că numai unii dintre ei se interesează de acest învăţământ practic-pedagogic. E regretabil, că profesorii nu cercară ori nu reuşesc a-i îndupleca pe toţi elevii dela teologie, să urmeze aceste cursuri de învăţământ practic, atât de necesare şi folositoare pentru dănilor. Probabil că mulţi dintre ei, din pricina unor porniri spre comoditate sau spre şubdălnicie tinerească, nu-şi vor putea da sama deplin de greutăţile, pe cari le întâmpină în cariera lor preoţii lipsiţi de pregătire pedagogică-practică.

Dar profesorilor nu le va fi greu, să-i convingă, că între împrejurările vieţii noastre *preot vrednic* poate deveni *numai cel ce este în stare a fi oricând şi învăţător de ispravă*. Vai şi amar de poporul, al cărui preoţi nu-şi înţeleg cum trebuie, ori îşi neglijează chemarea de *învăţători*, impusă lor „de însuş. Intemeietorul bisericii creştine, care îi îndrumă pe toţi să *meargă şi să înveţe poporul*... Şi iarăş vai de tineretul, ai cărui învăţători nu se apropie de catedră cu acelaşi simţ de evlavie, cu care este dator preotul a se apropia de sfântul altar...”

### A treia campanie de carne.

După informaţiile ziarului „Lokalanzeiger” s'a discutat în şedinţele secrete ale camerei franceze şi chestia viitoare campanii de iarnă. Majoritatea deputaţilor a cerut guvernului să se exprime asupra *terminului ofensivei generale ce se va începe pe frontul*

vestic şi să spună cuvântul mântuitor: că o a treia campanie de iarnă nu va mai avea loc. Chestia principală a discuţiei a format-o întrebarea, că ce poate dobândi Franţa cu ajutorul Angliei până la finele lunii Octomvrie.

## Pentru ieftinirea traiului.

— În atenţiunea crescătorilor de vite. —

Trăim timpuri grele şi agitate. Lipsa alimentelor şi a tuturor obiectelor de consum a produs preţuri fabuloase. Preţurile de pe timpul scumpetei celei mari dela 1815—17, când se dădea o junică de 3 ani pentru o găleată de cucuruz, au rămas acum în umbră, când părechea de boi a ajuns până la 6000 şi chiar 8000 coroane, şi adeseori nu se găsesc, cu tot preţul lor esorbitant.

Pentru reducerea scumpetei şi ieftinirea traiului este înainte de toate neapărată trebuinţa de *sporirea producţiunii*. Nici un singur palmoc de pământ, nici un colţ de prund, să nu rămână necultivat şi nefolosit, pentru a căror cultivare trebuie atrase toate clasele şi toate etăţile societăţii, iar producţiunea încurajată şi sprijinită prin toate mijloacele.

Produsele solului: bucate, legume, poame, vin, cânepă şi inul se pot produce şi spori în cantitate şi calitate în scurtă vreme. Mai greu este însă cu produsele animale, cari nu se pot nici importa şi nici improviza, după trebuinţă, peste noapte, ci creşterea lor recere timp, răbdare şi destoinicie. Ne trebuie cel puţin un termen de 8—10 ani, pentru a le putea produce în număr suficient şi ca să ne apropiem iarăşi de preţurile normale. Vitele scumpe devin de multe ori mai ieftine, decât cele pretins ieftine de rase primitive — numite în comun *vite de fară*.

Vitele noastre cornute de rasa podolică sunt tardive desvoltându-se târziu, aşa că abia după 4 ani poţi aştepta dela ele ca vaca să fete ori să dea 600—800 litri de lapte pe an şi după 8—10 ani să ai dela ele produs în a doua generaţiune. De aceea caută cei mai mulţi să se scape de ele, înlocuindu-le cu alte vite mai de folos.

Compatrioţii noştri Saşi din Ţara Bârsei şi cei din comitatul Sibiiului le-au înlocuit aproape peste tot cu vitele roşii de rasa Pinzgau; alţii vor să introducă rasa de Simenthal-galbene, cari dau câte 2—3000 litri de lapte pe an, şi junci ca să fete la 2 1/2—3 ani.

Fraţii noştri din Bucovina încă le-au părisit după cum se vede. După Anuarul statistic înainte de războiu, Bucovina posedă 110 tauri de reproducţie publici, întreţinuţi de guvern şi anume: 55 de rasa Berna, 17 de rasa Simenthal, 14 de rasa de Berna-Simenthal, 20 de rasa Pinzgau şi 3 de Möllthal. Toate aceste sunt din cele mai bune rase de lapte, căci o vacă dă pe zi câte 10—15 litri de lapte.

Prin urmare nu putem recomanda cu destulă stăruinţă tuturor fruntaşilor noştri dela sate şi oraşe de-a introduce şi a promova în cercuri cât mai largi introducerea *vitelor de rase streine*, (roşii, galbene) fie ele de pur sânge fie corcitură de jumătate sânge, căci aceste se desvoaltă mai curând la 2 1/2—3 ani, dau lapte mai mult, şi sunt şi mai bune de carne: au carne mai grasă, împănată cu grăsime, iar nu o carne macră (slabă) şi alătura un moviloiu de sau ca la cele albe de rasă podolică, şi dacă sunt bine ţinute şi scăderea de macelărie este mai mică, de unde rezultă şi preţuri mai bune.

În privinţa porcilor încă trebuie o schimbare: trebuie introduse rase de cultură, cari se desvoaltă mai iute, se îngrăşe mai tare şi sporesc mai iute şi anume: porcii de grăsime: de rasa mongolică (creţi) sau rasele engleze de unsoare Iorkshire (albă), şi Berkshire (neagră) ori corcitura lor Berkshire cu mangolită (negru cu pată albă) numită de comun porci de *Basna*.

Despre ţinerea şi îngrijirea raţională a vitelor se pot găsi instrucţiunile necesare în manualele de Zootehnie în limba română scrise în stil popular cu termeni ştiinţifici culeşi din gura poporului şi anume:

Vol. III. Zootehnia generală şi specială a vitelor cornute şi oilor dimpreună cu lânăria şi industria modernă a laptelui de Dr. G. Maior, costă 8 coroane.

După Al. Petöfi.

### Întunecul nopţii.

Culcaţi-v'odat  
Oameni din sat!  
Sau, dacă umblaţi,  
Cu grije călcaţi.

În vârf de picior  
Mişcaţi-v'uşor  
Prin casă, pridvor,  
Şi gura vă tacă,  
Larmă nu facă.

Jalei, creştine,  
Respect se cuvine,  
Căci jalea e sfântă...  
Şi-al nopţii linfoliu  
E-un tânăr în doliu.

O fat'a iubit,  
Dar fat'a murit;  
De-aceea-i cernit  
Flăcăul smerit.

Uşor ingenunche  
Pe-a dealului muche,

Şi lacrimi îi curg.  
Pe iarbă 'n amurg.

Apoi deodată  
—Oar'ce s'a 'ntâmpat?—  
Deşi supărat  
Zimbeşte mirat.

Căci iată, din groapă,  
Luna s'arată:  
Palidul duh  
Al miresii, 'n văsduh.

Şi întâlnirea  
Li-e dulce venin,  
Se 'mbrăţişează 'n  
Delicii de chin.

La vorbă se pun...  
Cine-ar şti ce-şi spun!  
Nu-i suflet de om  
Se poată ghici,  
Nici bănuî.

Nici bine n'ar fi  
Aceasta s'o ştii,  
Zadarnic şi'ncerci  
Ca să deslegi  
Taina de veci.

Numai nebunul  
O-aude'n delir,  
Când mintea i-o sugă  
Al boalei vampir;

Şi muribunđul,  
Când biata-i vieaţă  
Nu se mai ţine  
Decât de o aţă;

Şi-o mai aude  
Sărmanul poet,  
Când stă şi visează  
Cu ochiul deştept.

Taina adâncă  
Poetul deci, încă  
O înţelege'n  
A visului mreje,

Dar nu-l întreba  
Să-ţi spună ceva  
Din taina aceasta...  
De-l smulgi din visare,  
Totul dispăre.

S. Tamba.

## La chestiunea industriei noastre.\*

Luxul şi moda.

Răsboiul remarcă economizarea pe toate terenele, şi s'a spus sentinţa de moarte asupra luxului şi confortului. Dar are şi luxul două valori, cari ar trebui bine cântărite înainte de a ne forma judecata. Luxul este exprimarea căutată a bogăţiei. Neapărată condiţie unde este îndreptăţit şi blestem, unde-l folosesc pentru seamătorii sociale, sau drept scară parveniţilor. Pornit dela curţile domnitorilor, a trecut la curţile boareşti, şi a fost susţinut de state drept cadru al diplomaţiei. Fiecare stat care a uzat şi uzează de efectele psihice ale luxului, a oprit până la 48 popularizarea lui. Deodată cu libertatea şi egalitatea s'a născut şi luxul în senzul rău al cuvântului.

Deodată s'a pierdut echilibru atât de bine fixat de unul din Sfinţii Părinţi ai Bisericii noastre când zice că: precum sufletul este mai presus decât trupul, aşa şi trupul trebuie să fie mai presus decât haina!

\* Reproducem aceste două capitole din broşura sub acest nume scrisă de d-l Al. S. Ioan şi apărută ca nrul 6 în „Biblioteca Seminarului” din Arad. Preţul 40 filieri.

Continuă decadentă sau poate desvoltare în direcţia falsă ne-a adus în fine la starea de azi, când raportul dintre modul de a ne prezenta lumii şi starea socială este ceva fictiv, sau mai bine un rezultat negativ care zi de zi creşte, pentru că bătrânii o vor şti că ceea ce era d. e. odinioară corăspunzător stărei nevoitei advocatului la oraşe, nu mai este azi corăspunzător nevoitei dascălului dela sat. Natrăl, a vorbi despre acest raport este cel mai odios lucru. Statul şi factorii competenţi combat azi din răspuţeri luxul. Drept exemplu premergător renunţă la lux şi confort aceia, cari n'ar avea lipsă — exemplu premergător, dar de fapt nici devieri, cari se ridică cu fieştecare aţiune ca şi praf de troţuar, pe urma câte unui curent uşor de primăvară. Anume, sunt oameni, cari prin starea lor socială, prin creştere şi nemăsurată avere sunt, să zic aşa, avizaţi la lux. Ce să facă oamenii aştia cu surplusul venitelor lor? Să-l dăruiască acţiunilor de binefacere? Asta nu o fac, şi împărţirea miiile la populaţiunea capabilă de lucru nu cred că este cel mai ideal lucru ideal din punct de vedere etic. Milioanele grele trec an de an în buzunarul industriaşilor pe seama luxului ce-l desvoaltă bogăţanii aştia, de bună seamă atât cât de bună voie la nici un caz

Vol. V. Ipologia sau cultura  
cailor de Dr. G. Maior costă 5  
coroane.

Vol. VI. Creșterea, îngrășarea  
și utilizarea porcilor costă 3 cor.  
Toate aceste prețioase cărți,  
cari au în aceste vremi de grea  
încercare o deosebită importanță,  
se găsesc la librăriile W. Krafft  
Sibiiu și N. Ciurcu Brașov.

**Operațiunile militare germane.**

Buletinul oficial pe ziua de 25 Iunie.

**Câmpul de operațiuni dela vest.**

Dușmanul a desfășurat pe  
sectorul ce cade la sud dela cana-  
lul Labassee și până la Somme  
o activitate vie, care în parte a  
durat și peste noapte. Orașul  
Lens și localitățile dinaintea lui  
au fost ținute sub foc puternic și  
în regiunea Beaumont — Hamel  
(spre nord dela Albert) s-au aruncat  
fără succes gazuri asupra liniei  
noastre.

La stânga dela Maas focul  
dușmanului a ajuns spre seară la  
o violență mare cu deosebire la  
„Mort Homme“. Aici s-au dat  
peste noapte lupte de infanterie  
favorabile pentru noi. De ambele  
părți ale pozițiilor noastre nouă  
ocupate la ost dela Maas, pe  
lângă o desfășurare de activitate  
puternică de artilerie, s-au dat în  
multe rânduri lupte violente de  
infanterie. Toate încercările Fran-  
cezilor de a recuceri prin contra-  
atacuri teritoriale pierdute de ei,  
au eșuat pe lângă cele mai grele  
pierderi sângeroase pentru ei.  
Afară de aceasta ei au pierdut  
mai mult de 200 prizonieri. La  
ost dela St. Die cu ocazia ieșirii  
unei patrui, am făcut prizonieri  
15 Francezi.

**La ost și sud-est.**

În partea nordică a frontului  
s-au dat lupte în mai multe locuri  
între detașamente de recunoaștere.  
Cu această ocazie au ajuns în  
mâinile noastre prizonieri și pradă.  
La grupul de armată Linsingen,  
față cu atacul nostru de înaintare  
au rămas și eri fără nici un re-  
zultat contra-atacuri mai puternice  
rusești, cu deosebire de ambele  
părți dela Zaturco. La sud dela  
sectorul Plascenek (spre sud dela  
Beresteiko) am respins total contra-  
atacuri dușmane îndreptate cu  
forțe însemnate.

La armata generalului conte  
Bothmer nu s-a întâmplat nimic  
mai de importanță.

**Câmpul de operațiuni din Balcani.**

Situația e neschimbată.

**Revenirea la putere alui Venizelos.**

Din Berna se comunică zia-  
rului „Az Est“:  
În aproximativ două luni se vor  
face noi alegeri parlamentare în  
Grecia, al căror rezultat nu se poate  
profeți înainte, dar e probabil, că sub  
presiunea amenințătoare a trupelor  
ententei vor ajunge în Macedonia și  
în insulele eline la mandate *aderenții*  
lui Venizelos, deși nu toate dar în ma-  
joritate. Nu e prin urmare eschis ca

Venizelos să obțină în camera elină  
majoritatea și în acest cas regele va  
fi nevoit să-l încredințeze cu formarea  
noului guvern.

**Din România.**

**Fondul Reginei Elisabeta. — Econo-  
mice. — Import de medicamente  
germane. — Exportul în Germania  
și Austro-Ungaria.**

În urma propunerii d-lui Victor  
Antonescu, ministru de justiție, M. S.  
Regele a aprobat statutele „Fondului  
Reginei“ și „Fondației pentru dotația  
fiicelor de ofițeri“, instituite prin tes-  
tamentul Reginei Elisabeta. Fondațiunea  
e administrată de administrația Curții  
Regale, de Casa particulară a Regelui  
și de Administrația Domeniilor Coroanei  
după dorința Reginei văduve.

Direcțiunea statistică generale a  
ministerului de domenii a terminat  
centralizarea datelor căpătate prin nu-  
mărătoarea generală a vitelor care a  
avut loc în toată țara între 14 și 25  
April trecut. În ceiace privește *animalele*  
*rasei cailor* ei sunt în număr de  
1.218.000 capete. Numărul lor a crescut  
cu 296.000 de capete în comparație cu  
numărul dat de ultima numărătoare  
care s'a făcut în anul 1900. Numărul  
cailor era de 144 pentru 1000 de locuitori  
în 1900. El este astăzi de 154 capete  
pentru 1000 de locuitori. Acest număr  
este destul de satisfăcător.

În ceiace privește *animalele rasei*  
*bovine* numărul lor este azi de 2.937.000  
capete. Numărul lor a crescut cu  
296.000 capete, constatată prin ultimul  
recensământ care s'a făcut în anul  
1900.

Citim în „L'Independance Roumaine“:  
„Comisiunea compusă din Dl Dr.  
Sion directorul general al serviciului  
sanitar și din d-nii farmaciști Konyai și  
Bellbasha, a comunicat Comisiunii  
de importățiuni că medicamentele și  
produsele farmaceutice cumpărate în  
Germania pentru o valoare de mai  
mult de 3 milioane de lei și reprezin-  
tând o capacitate de mai mult de 20  
vagoane va începe să sosească pe la  
începutul primelor zile ale săptămânei  
viitoare“.

După datele oficiale ale vânilor,  
următoarele cantități de cereale au fost  
exportate din țară în contul celui de-al  
doilea contract de vânzare a cerealelor  
Austro-Ungaro-Germanilor, dela 1 April  
până la 4 Iunie: Grâu 45.128 tone; se-  
cară 11.178 tone; porumb 224.642 ton e;  
orz 17.278 tone; fasole 6.368 tone; ma-  
zăre 1.487 tone și făină 8.719 tone. În  
total 404.219 tone sau 40.422 vagoane  
a 10 tone. Pentru aceste cereale s'a  
plătit 19 milioane, taxa exportului  
în aur.

**Declarațiile regelui Spaniei.** Co-  
respondentul din Madrid al lui „Az  
Est“ a fost primit în audiență de re-  
gele Alfonso, care între altele a spus  
următoarele:

Punctul nostru de vedere este  
cea mai strictă neutralitate pe  
care nu o vom părăsi oricât ne-  
ar costa. Cu toate că au fost mo-  
mente, când menținerea neutra-  
lității a fost foarte grea pentru  
noi, nici unul din beligeranți n'a  
putut să se îndoiască nici o clipă de  
atitudinea Spaniei. Pentru mine,  
n'a fost nici odată îndoelnic ce  
atitudine a trebuit să ia Spania.  
Sunt gata să fac totul ce ar putea  
servi interesele păcii. Sper — a

spus regele — că după războiu,  
Spania va forma legătura între  
națiunile care astăzi se află în  
războiu.

**Comunicatul Höfer.**

Buletinul oficial pe ziua de 25 Iunie.  
**În nordul monarhiei.**

În Bucovina trupele noastre  
s-au retras în pozițiile noi dintre  
Câmpulung și Iacobeni. Înălțimile  
cari se ridică la sud dela Berho-  
met și dela Visnitz le-am evacuat  
fără a fi conturbați de dușman.  
Pe frontul din Galiția continuă ac-  
tivitatea obișnuită de artilerie.  
La nord-vest de Tarnopol au fost  
lupte de mine și cu granate de  
mână. La sud-est dela Berestecko  
am respins mai multe atacuri ale  
dușmanului. La Holatyugru am luat  
cu asalt înălțimile cari se ridică  
la nord dela Lipa. Dușmanul a  
avut și aici pierderi grele în  
morți. La vest dela Torczyn trupe-  
le noastre au pătruns în pozi-  
zițiile dușmanului și au respins  
contra-atacuri violente.

Lângă Styr, mai jos de Sokul,  
situația e neschimbată.

**La granițele italiene**

Pe frontul de la litoral pozi-  
țiile noastre dintre mare și Monte  
Sabotino au stat din când în când  
sub foc viu de artilerie. La ost  
dela Pollaio s-au dat lupte cu  
granate de mână. Peste noapte 3  
torpiloare și o luntră cu aburi au  
încercat un atac la Pyrano, când  
însă bateriile noastre de pe uscat  
au deschis focul, vasele dușmane  
au fugit.

Pe frontul din Carintia după  
ce trupele noastre au respins ata-  
curile din sectorul Plöcken, ac-  
tivitatea s-a redus la foc de artilerie.  
Atacul îndreptat de Italiani în  
Dolomiți, contra poziției noastre  
dela Ruffredo, a eșuat în focul  
nostru. Între Brenta și Etsch ac-  
tivitatea a fost neînsemnată. Ie-  
șirile singuratică ale dușmanului  
le-am respins. Atacul unui deta-  
șament dușman în regiunea Orler  
a eșuat la Ciscogelle.

**Câmpul de operațiuni din Balcani.**

E liniște.  
Generalul de divizie Höfer, loc-  
țiitorul șefului de stat major.

**Pentru Orfelinatul Uniunii  
fem. rom. din Ungaria.**

Dna Maria G. Popescu direc-  
tăriei froebeliane de copii din  
Brașov, a aranjat din proprie ini-  
țiativă o serbare de binefacere în  
folosul Orfelinatului.

Din venitul curat al acestei  
serbări a dăruit la fondul Orfeli-  
natului suma de... 500 cor.

Esprimăm mulțămiri călduroa-  
se Dnei Maria G. Popescu pentru  
gestul frumos, numind-o totodată  
membră binefăcătoare în urm mulți  
ani înainte.

Maria B. Baiulescu  
președintă.

**Dela fundațiunea  
ziariștilor.**

**Sporirea fundațiunei.**

După-cum ni se comunică din  
Sibiiu, Epitropia fundațiunei ziaristilor  
s-a întrunit în ședință la 22 crt., sub  
prezidiul D-lui Dr. V. Branice și cu  
participarea membrilor ei, D-nii Dr  
Ioan Lupas, Ion Agărbiceanu și secre-  
tarul fundațiunei Ion I. Lăpedatu. În  
această ședință:

1) s-au revidat *socotelile pe anul  
trecut 1915*, cari s-au aflat în deplină  
ordine și deplin justificate;

2) s-au luat dispozițiuni pentru  
încassarea cât mai grabnică a legatului  
Machi Ardelean de Cor 500.— și  
Nicolae Russ de Cor. 2.000.—;

3) s-a luat act de *donățiunea de  
Cor. 5.000.— a fericitei Doamne Elena Po-  
povici* din Brașov și s-a decis, ca să  
se exprime mulțămiri erezilor, iar suma  
ce se va primi, să se administreze ca  
fond separat pe numele nobilei do-  
natoare;

4) s-a exprimat adâncă mulțămire  
și recunoștință D-lui Gheorghe Popp  
de Băsești pentru frumoasa donățiune  
de Cor. 10.000.— (zece mii), care de  
asemenea se va administra ca fond se-  
parat pe numele ilustrului donator;

5) s-a decis crearea unui *fond al  
bâncilor române*, la care să se conteze  
specificat sumele, pe cari singuraticile  
noastre instituite financiare le vor  
dona fundațiunei și s-a luat act cu re-  
cunoștință, că „Albina“ și „Ardeleana“  
au donat deja pe anul curent câte Cor.  
1.000.—, urmând să-și mărească  
aceste donățiuni și în viitor. Tot ase-  
menea s-a luat act, că și alte instituite  
au pus în vedere contribuțiile lor;

6) s-a exprimat mulțămire și re-  
cunoștință pentru suma de Cor. 1.000.—  
lăsată fundațiunei de fericita, Doamnă  
Ana Filip din Abrud, sumă, care a  
fost transpusă deja epitropiei adminis-  
trative și

7) s-a acordat ajutor unui ziarist  
mobilizat și lipsit de ori-ce câștig dela  
declarația mobilizării generale:

**Germania și conferința econo-  
mică dela Paris.** Din Nauen se co-  
munică:

Conferința economică dela Paris  
a luat pe lângă hotărârile răspândite  
de agenția Havas și altele, ținute se-  
cret. Telegramele din cercuri bine in-  
formate relatează că conferința de la  
Paris a decis înființarea unui trust pen-  
tru import, înființarea unor institute de  
control în toate țările neutre, în timpul  
războiului; apoi, după războiu luarea  
unor măsuri excepționale pentru comu-  
nicația vapoarelor Puterilor Centrale.  
A hotărât subvenționarea sistematică  
a unor anumite ramuri industriale și  
comerciale în țările înțelegerii, acor-  
darea de avansuri de Stat pentru cel  
ce va găsi modul de introducere al vâ-  
nilor de protecție, speciale favorizări  
pentru țările înțelegerii, tarife avanta-  
gioase pentru comunicația pe apă și pe  
uscat, modificarea dreptului de patentă  
și dreptului de autor.

Deciziunile conferinței de la Paris  
au fost primite în Germania cu cea  
mai mare seninătate și chiar cu oare  
care satisfacție, de oare ele probează  
că forța și puternica organizațiune eco-  
nomică a Germaniei nu încetează de a  
inspira cele mai vii temeri puterilor  
înțelegerii.

**Conzistorul mitropolitan**

**Hotărâri în chestia alegerilor  
congresuale.**

Consistorul mitropolitan întrunit  
la Sibiiu, a ținut ședințe în zilele de  
22 și 23 I. c. n., în cari a rezolvit nu-  
merose chestiuni, cari au intrat spre  
deliberare și hotărâre la cel mai înalt  
for al bisericeii gr. or. române.

La ședințele prezidate de P. S. Sa  
episcopul Aradului au participat cu to-  
tul 16 membri. Dieceza Caransebeșului  
a fost reprezentată prin P. S. Sa epis-  
copul Dr. Miron E. Cristea, arhimandritul  
Filaret Musta, protopopul Dr. G. Po-  
poviciu și d-nii Dr. V. Branice și Dr.  
G. Dobrin, iar dieceza Aradului prin  
vicarul dela Oradea mare V. Mangra  
protoscelul R. Ciorogariu și protopo-  
pul T. Roxin.

Cel mai important obiect dela or-  
dinea zilei l-au format *proteste înain-  
tate în contra ultimelor alegeri prin  
congresul național bisericesc*, care are  
să aleagă pe noul mitropolit.

După informațiunile „Foi Popo-  
lului“ din Sibiiu s-a hotărât a nu se  
face cercetare în casurile, cari au fost  
protestate, ci *protestele să se înainteze  
la congres, fiind acesta competent a  
hotărî n cauză*; în schimb consistorul  
mitropolitan a ales în ședința de Vi-  
neri o comisiune, care să pregătească  
un memoriu, ce se va înainta la cer-  
curile competente și în care se vor ex-  
pune toate gravaminele noastre de când  
cu alegerile congresuale.

**Germanii au cucerit fortul  
Thlaumont.** În comunicatul oficial  
german de eri ni se anunță, că  
trupele germane, pornind la atac,  
au luat cu asalt la Verdun fortul  
pahicerat Thlaumont, cucerind partea  
cea mai mare a satului Fleury și  
câștigând teren spre sud de fortul  
Vaux.

**Evenimente pe mare.**

În ziua de 23 Iunie înainte  
de amiază un submarin al nostru  
a scufundat pe calea Otranto un  
crucișetor auxiliar tip „Principe  
Umberto“ pe care îl însoția un distru-  
gător de torpile tip „Fourche“.  
Distrugătorul de torpile a urmărit pe  
submarin cu bombe, apoi s-a re-  
întors acolo unde s-a scufundat cru-  
cișetorul. Acolo apoi submarinul a  
scufundat pe torpilor.

Comandantul flotei.

**ȘTIRI.**

— 25 Iunie n. 1916.

**Profesorii brașoveni pentru  
Orfelinatele noastre.** Profesorii  
școlii noastre comerciale supe-  
rioare din Brașov au contribuit —  
precum aflăm cu plăcere — cu fru-  
moasa sumă de 1100 cor. pentru  
orfelinatele noastre, și anume cu  
800 cor. pentru Orfelinatul din Si-  
biiu și 300 cor. pentru Orfelinatul  
de fetițe din Brașov al „Uniunii  
femeilor Române“ din Ungaria.

— x —  
**Despre solemnitatea baterii  
culelor** în ușa care duce în mica sală

n'ar da pentru scopuri caritative, că în  
fine, și ei au inimă în buzunar. Este  
oare corect să detragem venitul indus-  
triștilor cerând dela aceia cari auprea  
mult să mai economiseze? Vieța re-  
strânsă este pe seama lor teatru, în  
cazul mai bun jertfă pe care o aduc de  
dragul senzației ca apoi mâne, după  
războiu, sau și mai de vreme, să se  
arunce cu mai mare pasiune în brațele  
luxului, pentrucă bine zice un profesor  
de ornamentală din Viena că „mai ușor  
va fi drumul fetiței de corturar până  
la dama de salon, decât drumul invers  
când ar trebui să-l facă dama crescută  
în viața parfumată a saloanelor“. În-  
toarcerea la natură a lui Rousseau încă  
mi se pare că a fost mai mult destinată  
pe seama hârtiei — căci luxul și com-  
fortul nici o clipă n'a dat înapoi, ci  
păcătosul Adam a căutat să-și îndul-  
cească cât se poate zilele, asigurând  
vieța industriștilor, o parte conside-  
rabilă a omenimei.

Este însă evident că popularizarea  
luxului, care a fost și în vreme de  
pace blestem pe capul poporului, poate  
aduce azi totală ruină materială. Un  
scriitor francez zice, că bucuria popo-

rului este coama dealului și de pe  
coasta piezișă aluneci repede în valea  
durării — azi este mai piezișă decât  
ori și când coasta dealului. Montaigne  
zice în „Loix somptuaires“ că ajunge  
să distrugă autoritatea unor lucruri, și  
ne vom putea ușor lipsi de ele, ba ne  
vor deveni chiar ridicole. Adevărul ex-  
primat de Montaigne este ușor de înțe-  
les, dacă ne gândim la oscilarea modei.

Cât de ridicole ne par creațiunile  
modei după 5—6 ani, Montaigne atrage  
atențiunea asupra unei arme psihice,  
cu care neapărat se pot obține efecte  
mari: dar cine va putea silii o anumită  
clasă să nu facă lux azi, când tot  
ceace se spune pentru clase este a  
priori compromis. Ce ne privește pe  
noi Români, har Domnului, suntem fără  
deosebire de clasă destul de săraci  
pentru ca să ne lipsim ca totul de lux.

Era odată o lege, care opea pe  
țărani și burghezi să folosească stufe  
scumpe, rezervate numai pe seama no-  
bilimei. Mulți țărani pricep situația grea  
economică, în care ne-a atras războiu  
— însă durere sunt neorientați. Ce  
binefacere ar fi pentru aceștia pe lângă

asigurarea pâinei și ajutorul de stat, și  
legea despre oprirea mătasurilor, a ca-  
tifelei și a firului de aur!

Este de necrezut în ce măsură se  
imitează oamenii unul pe altul! Boala  
de a se uita cu ochii celui cu o treaptă  
mai sus în scara poziției sociale, de-  
termină felul de a se îmbrăca și trăi.  
Aș putea zice că boala de care suferă  
societatea secolului XX, al „libertății“,  
este parola falsă. Unde ne este liber-  
tatea, dacă în întreg felul de a trăi și  
a ne îmbrăca așteptăm jurnalul, care  
aduce canonul, creiat de, și pentru un  
anumit strat al societății, care devine  
însă lege — nesancționată, dar cu atât  
mai strict respectată?! De câteori nu  
cade paragraful și legea eternă a eticeii  
în fața acestui parvenit! Și cât de bar-  
bară este câte odată aceasta lege ca-  
pricioasă, când trebuie să plătească b.  
o. modestul intelectual al provinciei din  
venitul lui de 2—3000 coroane la an,  
haina de brocaț, învolată în crep de  
chine, garnisit cu vulpe vânăta și mai  
știu eu câte nimicuri, nebunii, brilante,  
ale gustului decadent al bulevardelor.

Ce fac alții rău, nu mă prea in-  
teresează, noi însă trebuie și în această  
privință să ne emancipăm.

Ca și întreaga noastră industrie,  
așa și moda, care este un factor cul-  
tural și economic foarte important, tre-  
buie să devină românească. Ea va tre-  
bui să fie cu totul acomodată împreju-  
rărilor noastre, dacă este să fie creată  
pentru noi. Tendința naționalizatoare  
dela Viena, Berlin, Budapesta etc. tre-  
buie să ne arate și nouă calea, și fe-  
meia română care a fost totdeauna cel  
puțin atât de conștie ca și bărbatul în  
trecutul nostru, va ști și acum ce l-sc îm-  
pune prin situația nouă creiată de  
războiu.

Mă opresc aici reproducând părerea  
M. S. regina Maria a României referitor  
la industria și moda românească: „În  
arta decorativă“, — zicea M. Sa către  
un profesor neamț („Neues Wiener  
Journal“, 20. VI. 1915) „prefer bucurosi  
tradiții din trecutul românesc în care  
sunt țesute atâtea amintiri mărețe. În  
Cotroceni am căutat să dovedesc că  
noi posedăm totul pe teren decorativ,  
așa că nu suntem deloc avizați la străini.

Pentru ornamentul deosebitelor  
încăperi am lăsat să fie adunate mo-  
dele din diferite clădiri, monumente is-  
torice ale noastre, am copiat și com-  
binat apoi prelucrând motivele acestea  
după recerînțele confortului nostru. Că-  
minul meu trebuie să-mi oferă mult, și  
anume numai frumos, frumos care este  
al nostru, și de obârșie românească.  
Timp destul de îndelungat credea lumea  
la noi în România, că gust și modă se  
găsește numai peste granița țării. Din  
norocire și-a schimbat de acum lumea  
mult părere, după cum se poate cor-  
stata asta din casele private și înter-  
ioarele lor. Mă simt fericită că impulsul  
meu a găsit așa pământ bun“.

Cea mai înaltă garanță pentru  
viitorul industriei românești este acel  
credeu.

Fericit cine a crezut în viitorul  
de aur al industriei și bucură-se și  
cel ce în ora a unsprezecea vine.

de deșine a „Casei Sfatului“ mai comunicăm următoarele amănunte:

Serbarea solemnă a fost introdusă prin discursul patriotic al d-lui primar Schnell, care a apreciat în mod elogios activitatea socială plină de jertfă pe terenul ajutorării de-apropelui, aducând mulțumite tuturor, cari au promovat cu fapta și sfatul această nobilă acțiune caritativă.

A urmat apoi baterea celor 19 cule aurite de onoare, rostind fiecare reprezentant câteva cuvinte patriotice în legătură cu evenimentele istorice prin cari trecem. Primul cu l-a bătut d-l prefect conte Mikes, a urmat vice-spanul I. Servatius, vicarul-episcopesc D. Herjuth, protopopul rom. cat. I. Meisel, protopopul gr. or. Dr. V. Saftu, dorind sălășlirea păcii, bunei înțelegeri și dragostei, cheazăia puternică a forței morale a patriei, care va rezista oricărei primejdii din afară, rabinerul Dr. Papp, preotul Tôkes, reprezentanții autorităților militare, consulul imperial german Lerchen, dorind ca acest cuiu să devină un simbol al credinței nedespărțite de alianță între cele două imperii, presidentul tribunalului etc.

Ultimul cui l-a bătut primarul Dr. Schnell cu urale însoțite la adresa Maj. Sale Monarhului.

La festivitatea solemnă au asistat și delegații corporațiilor și reuniunilor românești din Brașov.

**Din colecta ziarului nostru** pentru Orfelinatul din Sibiu am transpus zilele trecute consistoriului arhidiecezan din Sibiu suma de 13082 cor. 78 fl. Printr-o scrisoare ce-o primim astăzi din partea consistoriului din Sibiu ni se confirmă cu mulțumită primirea acestei sume.

Cu acest prilej aducem la cunoștința obștei românești că colecta pentru orfelinatul din Sibiu, inițiată de ziarul nostru, se va continua primind și pe viitor ori-ce sumă menită să mărească fondul acestui orfelinat.

**Trei Doamne și trei teci.** D-l Dr. Gheorghiu Popovici, avocat în Chișineu (com. Aradului) ne trimite următoarele duioase rânduri:

Dr. Aurel Capra, un distins avocat în Chișineu (com. Arad) fiu de dascăl român din Siciău, stegar la Reg. de Inf. Nr. 33, a murit moarte de eroi lovit fiind de 3 gloanțe de mitralieze ale dusmanului în 16 Iunie 1916 pe frontul italian. Dânsul a fost frate cu Dr. Iustin Capra cand. de adv., care a căzut în primăvara anului trecut, și cumnat cu Moise Mariș învățător în Săcoșdor căzut în 1914 pe frontul galician.

Dumnezeu să-i erte!

**Pentru Internatul Orfelinat** al Reuniunii române din Brașov dăruiește Dna Maria G. Popescu din venitul serbării de binefacere suma de 158 cor. spre ajutorarea orfelinelor.

În numele Reuniunii se exprimă Dnei Maria G. Popescu ca membră în Comitet și veche putere didactică călduroasă mulțumiri, Maria B. Baiulescu presidentă.

**Distincții.** Crucea pentru merite preoțesti cl. II-a s'a conferit preotului militar I. r. Petru Domșa din reg. 62 de inf.

Cu *Stignum-Laudis* au fost distinși locot. i. r. Dr. Nicolae Frâncu din reg. 31, locot. i. r. Dr. jur. Ștefan Oros dela Bateria 1/35, locot. Marius Popescu și căpitanul Nicolae Pășerar.

**La masa studenților „V. Căpitan“** au mai contribuit dl Traian Suciu, profesor în Brad, 2 K., dl Nicolae Oprean, notar din Jina, contribuție anuală 20 K.

Primească generoși donatori sincere mulțumite. — Direcțiunea mesel studenților.

**Ajutorul permanent pentru cei răniți în război.** Ministerul de onoare reg. ung. sub Nru. 239744 20 b. 1916 dispune, ca acei vulnerați din război, cari aspiră la un ajutor permanent, să-și prezente rugărilor lor pe calea primăriilor comunale la oficiul pretorial respectiv în orașe la primărie. Aceste rugări trebuie să fie provăzute cu un atestat medical dat din oficiu, din care să se vadă clar și limpede: ce vătămare are petentul, cum și-a atras-o în decursul serviciului și la ce grad de slăbiciune a ajuns încât privește munca și agonisirea. Numite autorități sunt obligate a trimite aceste rugări — firește cu ale dimpreună și atestatele medicale — comandei militare competente, care dispune asupra supravizității potenților și asupra ajutorării lor.

Brașov, în 21 Iunie 1916. Dr. Schnell, primar.

**Convocare.** Adunarea generală ordinară a Reuniunii Femeilor Române din Sibiu este convocată pe Joi în 29

Iunie n. 1916, la 4 ore d. a. în Muzeul Asociațiunii, conform statutelor, §. 12.

**Apollo-Bis.** Program pentru Marți și Miercuri, 27 și 28 Iunie n.: Seara Thea Sandten. „Din cartea vieții“ mare dramă artistică în 3 acte. „Ippika“ vedere de pe natură. „Precum tu mie, așa eu tie!“ farză. „Intre patru ochi“ dramă americană în 4 acte. „Beutura vrăjită“, dramă.

**„Pagini Literare“.** Primim la redacție Nr. 7 din escelenta noastră revistă literară de sub conducerea d-lui prof. Stanciu. Constatăm cu satisfacție, că această singură revistă literară a noastră, care corespunde unei adânc simțime necesități sufletești dar care, durere, e prea puțin sprijinită, — se prezintă din ce în ce în condiții tot mai strălucite. Numărul de față conține articoli și schițe semnate de Petronius, Agârbiceanu, I. Furtună, Sabiu Eoufian, Dr. I. Lupăș, Dr. N. Drăgan, Dr. I. Mateiu, V. Stanciu, Dr. Traian Suciu, Gavril Todica etc., poezii de M. Pallade, R. Cetină, A. Cotruș etc. În fruntea ilustrațiilor amintim admirabila copertă (o cunună de flori de câmp în culori) din penelul d-lui Al. S. Iorga, un supplement artistic înfățișând pe Cristos în adânci rugăcuni, un desenm tot al d-lui Al. S. Iorga, apoi numeroase ilustrațiuni de pe câmpul de luptă după fotografii originale etc.

Nu putem recomanda în deajuns spre abonare această revistă escelentă cetitorilor noștri. Abonamentul pe un an 20 cor., pe 1/2 10 cor. Pentru România și străinătate 24 cor. pe un an, și 12 cor. pe un 1/2 an. Administrația: Arad Zrinyi utca 1/A.

## Dela Fundațiunea Gozsdu.

Nr. 70 F. G. 1916.

### Concurs.

Pentru conferirea de burse din Fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1916/1917, la universități, facultăți, școli superioare, școli militare și școli medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a). că este fiu de cetățean ungăr și aparține bisericii ortodoxe-gr.-or. române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor, provăzută, cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii gr.-orientale române;

b). că studiază cu succes bun la vre-un institut public de învățământ din patrie, — spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1915/1916, iar cei dela facultăți și universități, indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c). că are avera proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, — spre care scop să producă atestat dela direcțiunea politică concernentă, Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot, ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris de protopopul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arate în petițiunea specialitatea la care, și locul, unde voințe să continue studiile, precum și aceea dacă folosește și altă bursă.

4. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă condiția obținerii concesiunii ministeriale.

5. Petițiunea instruată cu toate documentele susamintite, este a se adresa Reprezentanței Fundațiunei lui Gozsdu (Nagyszeben, Fleischer-gasse 55), până la 23 Iulie (5 August) a. c.

6. Toți bursierii actuali sunt poțitiți, ca până la 21 Iulie a. c. să a-rete rezultatul studiilor din anul școlar 1915/1916, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul cerut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt vizați să producă pe lângă indexul despre semestrele ascultate până acum, — și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă despre timpul petrecut la armată.

7. Petițiunile defectuos instruate, sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiunea local și poșta ultimă, unde este a i se trimitte rezoluțiunea reprezentanței. Sibiu, 9/28 Iunie 1916.

Prezidiul reprezentanței.

## Concurs de primire la preparandia diecezană de fete.

Cu termenul de 1 Iulie a. c. să publică concurs de primire pe cursul I. al preparandiei diecezane de fete.

La acest curs vor fi primite 30 eleve, cari vor fi îndatorate să locuiască în internatul institutului și numai în cazuri excepționale se va concede elevelor, să locuiască în oraș.

Elevele, cari voiesc să fie primite au se recurgă la acest Ordinariat până la termenul mai sus pus și să dovedească:

1. Cu carte de botez, că în luna Iunie a. c. au implinit etatea de 14 ani și n'au trecut de 18 ani;

2. Cu testimoniu școlar, că au absolvat cu succes patru clase de școală civilă, reală, gimnaz sau de școală superioară de fete și dacă recurenta a fost dispunzată de a cutare obiect de învățământ la aceea școli, din acel obiect va avea să facă esamen de primire;

3. Cu certificat dat de medic oficios, că este sănătoasă, întregă și aptă pentru cariera pedagogică, alăturând și certificat de revaccinare;

4. Cu atestat dela oficiul parohial competent, că dela absolvirea studiilor a dovedit purtare morală exemplară;

5. Cu atestat de identitate să dovedească locuința stabilă a părinților și a recurentei.

Recursul să se provadă cu timbru de 1 cor., aceluze cu timbru de 30 fileri. Dacă se alătură atestat de paupertate datat din acest an, recursul și aceluze sunt scutite de timbru.

Taxa internatului e 540 cor. și se plătește înainte în patru sau două rate. La înscriere se vor prezenta elevele cu rezoluțiunea Ordinariatului, însoțite de părinții sau îngrijitorii lor și vor plăti dactru de 100 coroane, taxă de înscriere 10 cor. și pentru fondul de pensie 12 coroane. Elevele tot atunci au să solvească și rata primă de întreținere.

Elevele cari vor fi primite în internat au să aducă cu sine: rufărie de corp câte 6 bucăți batisse și ciorapi câte 1 duzină, 3 ștergare de lavoar, 3 rânduri de rufărie de pat (6 fețe de perini, 3 cerșafuri, 3 cuverte de plapomă), 1 învâlițoare albă de pat, 1 covorel de pat, 1 mășăriță albă, 6 sarvete, 1 farfurie lată, 1 scufundoasă, 1 mică, 1 lingură, 1 linguriță, 1 cuțit, 1 furcuță, 1 ceașcă pentru cafea cu farfurie, 1 pocal de apă.

Pentru uniformitate farfuriile să fie din porțelan alb, iar tacămurile din nickel. Vor mai aduce elevele cu sine: 6 ștergare, 1 saltea, 2 perini, 1 plapomă, 1 țol sau plapomă de vară, 1 haină vânăță închisă, (care va servi de uniformă) 4 haine de casă, dintre cari 2 să fie de vară, 2 de iarnă, 1 haină albă de vară, 2 șorțe, care să fie casute din clot negru în formă de haină, 1 șal de iarnă, 1 cort, 2 părechi de ghetă negre, 1 jachetă de iarnă și 1 de toamnă în culoare vânăță închisă. Pălării uniformate se vor procura prin superioritatea internatului. 1 perie de baie, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 1 presene rar și des, 1 pahar. Toate aceste le vor preda pe lângă inventar scris în 2 exemplare și vor rămânea în proprietatea lor.

Szamosújvár - Gherla, din ședința constatorială ținută la 13 Iunie 1916.

Proprietar:

Tip. A. Mureșlanu; Branisce & Comp  
Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Femei române!

Femei române!

Radicală revoluția în grijele casei!

Spălatul rufelor fără săpun, fără leșie!

Lennele scumpe, cărbuni scumpi, săpunul esorbitant scump, timpul scump, adică totul, ce face cheltueli și osteueli cu spălatul rufelor, cruțați, chivernisiți cu: „Lavosin“.

„Lavosin“ul e cel mai recent, victorios, nevătămător preparat pentru spălatul rufelor. „Lavosinul“ e garantat liber de clor. Cu „Lavosin“ se spală rufele alb scilpitor fără foc sau numai cu apă lină (adică datia caldășoară, dară nici decum aldă), fără osteneală: cetți și urmați instrucțiunea!

„Lavosinul“ cruță rufe (nu se mai rupe așa curăad, că „Lavosinul“ nu conține clor, care, cum se știe, mănâncă, prăpădește rufe în scurt timp, făcându-le sdrențe.

„Lavosinul“ desinfectează rufe și le dă și miros plăcut. 1/4 klgr. „Lavosin“ are puterea de spălat dela 3 kilozrame de cel mai bun săpun (zis de simbur, nemțește kernsife).

1 dosă „Lavosin“ costă numai 1 cor. 85 fl. și ajunge pentru spălatul rufelor din 2 săptămâni dela 6 persoane!!!

La fiecare dosă se dă în limba română instrucțiune tipărită despre modul cum să întrebuițăm „Lavosinul“.

„Lavosinul“ e eminent pentru oteluri, spitaturi, sanatorii, internate, asiluri de săraci, casărmi, mânăstiri, spălătorii, băi etc. Cu „Lavosin“ se pot curăți și vase de lemn, podine, trepte (scări), ganguri etc.

Noua fabrică „Lavosin“ în Viena

Kuhner și filii

Singura vânzare pentru Transilvania:

Hermine Niemandz născ. de Benkner.

Brașov (Brassó) Târgul cailor Nr. 28

(Pentru câteva comitate transilvănene încă libere primose reprezentanți solvenți).

Antreprize de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de băcănă Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentul meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple cu prețuri leftine.

Depou de cosciuge de metal ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar.

Depou de cununi pentru monumente și pantlăci cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cal, precum și un car funebru vânat pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută prompt și leftin iau, asupra-mi și transporturi de morți instrăinatate.

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon interurban. 406.

E. Tutsek.

Cetiti și - Gazeta Transilvaniei.  
Răspândiți

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primui rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Beutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conștințului și îngrijirii conștințioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gărei Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului, Josef György,

Șepsibodok (Ardeal).

104—200.

FONDATA ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FONDATA ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRANISCE &amp; CO.

Brașov, Str. Prundului Nr 15

Acest stabiliment este provăzut cu cele mai nouă mijloace tehnice și asortat cu tot felul de caractere de litere nouă, din cele mai moderne, în casele proprii, este pus în pozițiune de a putea executa orice comandă cu promptitudine și acurateță precum :

Cărți de știință,  
Literatură și didactice.

—  
S T A T U T E.

—  
Foi periodice.

—  
IMPRIMATE ARTISTICE.

Registre și imprimate  
pentru toate speciile de serviciiuri.

—  
Tarife comerciale,  
industriale de hoteluri și restaurante.

—  
C O M P T U R I,

ADRESE, CIRCULARE,

SCRISORI, COVERTE,

PREȚURI CURENTE, ȘI

DIVERSE ANUNȚURI.

Programe elegante.

—  
*Bilete de vizită*  
diferite formate.

—  
*Bilete de logodnă și nuntă*

—  
Bilete de înmormântări

Comenzile eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov, Strada Prundului Nr. 15.

Comenzile din afară rugăm a se adresa tipografiei

„A. MUREȘIANU”: BRANISCE & COMP, BRAȘOV.